

zpravodaj

UNIVERZITA HRADEC KRÁLOVÉ

listopad 2007

Nové insignie Fakulty humanitních studií UHK

Do souboru atributů Univerzity Hradec Králové a jejích fakult přibily v roce 2007 insignie Fakulty humanitních studií, které byly poprvé užity při akademických obřadech promócí a imatrikulací v říjnu tohoto roku. Kromě popisu a výkladu symboliky těchto nových klenotů se Zpravodaj věnuje také dalším novinkám ze života akademické obce nejmladší fakulty univerzity.

Stalo se na UHK

- 4.–5. října 2007 spoluorganizovala Katedra tělesné výchovy a sportu PdF UHK vědecké setkání tělovýchovných lékařů a pedagogů nazvané Optimální působení tělesné zátěže a výživy.
- 10. října 2007 vystoupil ve Filharmonii Hradec Králové Smíšený sbor Univerzity Hradec Králové a představil svůj první zvukový nosič *Missa brevis*.
- 12.–13. října 2007 pořádala Katedra sociální práce a sociální politiky PdF UHK IV. Hradecké dny sociální práce.
- 17. října 2007 byli imatrikulováni noví studenti Fakulty informatiky a managementu UHK.
- 19. října 2007 se uskutečnila imatrikulace studentů, sponze absolventů a promoce docentů Fakulty humanitních studií UHK.
- 25. října 2007 navštívil univerzitu velvyslanec Francouzské republiky Charles Fries.
- 22. října 2007 byli imatrikulováni noví studenti a promováni absolventi Pedagogické fakulty UHK.
- 25. října 2007 získala Fakulta humanitních studií UHK akreditaci bakalářského studijního oboru Archeologie ve studijním programu Historické vědy.

Obsah

ZE ŽIVOTA UNIVERZITY 1 – 4

Fakulta humanitních studií UHK má moderní a umělecky hodnotné insignie / Archeologie – nový obor FHS UHK / Terénní výzkum stále pokračuje / Výuka jazyků na FHS již na specializované katedře / Francouzský velvyslanec navštívil univerzitu / Úspěšná spolupráce veřejných knihoven s Fakultou informatiky a managementu UHK

TVŮRČÍ A VĚDECKÁ ČINNOST 4 – 6

Vědecké setkání tělovýchovných lékařů a pedagogů / IV. Hradecké dny sociální práce / Na Univerzitě Hradec Králové o energetické bezpečnosti ČR a EU / Smíšený sbor Univerzity Hradec Králové představil svůj první zvukový nosič / Twenty Years of the Young Physicists' Tournament

DIÁŘ 6 – 8

Nový docent UHK / Minulostí naší vysoké školy (3) / Z nejnovějších publikací našich učitelů / Studenti se realizují i mimo univerzitu / Z kalendáře studentských výstav / Deset let studia archivnictví / Nové publikace nakladatelství Gaudemus / Plánované akce

ZE ŽIVOTA UNIVERZITY

Fakulta humanitních studií UHK má moderní a umělecky hodnotné insignie

Nejmladší fakulta Univerzity Hradec Králové, Fakulta humanitních studií, představila 25. června 2007 své insignie. Poprvé pak byly atributy fakulty použity při docentských promócích, sponzích absolventů bakalářského studia a imatrikulacích studentů prvních ročníků 19. října 2007. Jejich soubor tvoří děkanské žezlo a děkanský a proděkanský řetězy a k nim příslušející medaile. Autorem výtvarného návrhu i samotné realizace je MgA. Jan Hásek, který je rovněž tvůrcem rektorského žezla, jež je nejvyššími představiteli univerzity užíváno od roku 2001.

Děkan Fakulty humanitních studií dr. Petr Grulich se zamyslel nad významem fakultních symbolů. „Každá fakulta je právem pyšná nejen na své studenty, na své učitele, na své absolventy, na své studijní obory, ale také na symboly své existence. Těmito atributy jsou insignie – děkanské či rektorské žezlo, řetězy či další prvky. Insignie již od samých počátků vysokého školství v dávném středověku symbolizují identitu fakulty, vyjadřují její odborné zaměření, jejího ducha, symbolizují vážnost vysokého školství ve společnosti i důstojnost jeho akademických funkcionářů. Každá vysoká škola i fakulta proto své insignie střeží a uchovává v nejvyšší vážnosti a úctě.“

Do výtvarné podoby insignií vtělil jejich autor MgA. Jan Hásek řadu symbolů. Prvním ztvárněným prvkem je číslice tři. Zastupuje nejen skutečnost, že se jedná o třetí fakultu Univerzity Hradec Králové, ale také filozofickou podstatu číslice, která nejlépe vyjadřuje evropskou náboženskou a kulturní tradici symbolizovanou trojúhelníkem. Číslici dvě a jejím užitím je zachycena skutečnost, že nová fakulta původně vznikla ze dvou rovnocenných subjektů, které jsou připraveny nejen se dále rozvíjet, ale také radostně očekávají obory, které se k nim přidají a budou společně pracovat ku prospěchu rozvoje humanitních věd. Na insigniích je citováno heslo fakulty RES, AETAS, USUS SEMPER ALIQUID APPORTAT NOVI. (Události, věk i zkušenost vždy přinášejí něco nového).

Děkanské žezlo vrcholí stylizovaným imaginárním květem, jenž je sestaven z dvakrát tří okvětních lístků. Tento květ symbolizuje očekávání plodu vědní, jímž je moudrost a v konečném důsledku života vítězství dobra nad zlem. Ve výtvarném řešení je opět využito heraldických barev města a zelené barvy Fakulty humanitních studií UHK, která je symbolem neutuchající energie, naděje a radosti.

Základním motivem hlavice žezla je harmonicky rozvinutý člověk, který je dle názoru humanismu vespolechu všestrannou osobností, jež považuje zásady rovnosti, spravedlnosti a lidskosti za normy vztahů mezi lidmi. Rozvojem vzdělání k tomuto cíli přispívá všemi svými silami a schopnostmi. Druhý prvek představuje motiv Slunce, které dodává člověku naprostou většinu energie, nezbytné světlo a teplo. Je symbolem veškerého života na Zemi, rozbití nevědomostí světlem poznání a vítězství dobra nad zlem.

Řetězy Fakulty humanitních studií UHK jsou zhotoveny tři, a to děkanský a dva proděkanské, které se od sebe liší jen délkou a šířkou jednotlivých článků. I na řetězu se opakují heraldické barvy města Hradec Králové a zelená barva fakulty. Spojovací články jsou ve tvaru rovnoramenného trojúhelníku, na jehož jednom vrcholu je zavěšena medaile. Způsob složení řetězu má evokovat knihu či listování v ní, podobně jako kinetický prvek otáčející se figury člověka na vrcholu děkanského žezla.

Realizaci insignií Fakulty humanitních studií UHK umožnila finanční podpora Statutárního města Hradec Králové, Královéhradeckého kraje a Komerční banky.

V samém závěru červnového slavnostního aktu obdržela Fakulta humanitních studií UHK dar od místopředsedy Správní rady Univerzity Hradec Králové a poslance Parlamentu České republiky Ing. Davida Kafky v podobě několika

výtisků exilového vydání antologie současné kubánské literatury. Slova Ing. Kafky, která zazněla v jeho zdravici ke shromáždění, velmi věrně vystihují význam existence symbolů fakulty: „Předání insignií nejmladší a nejmenší fakultě univerzity ji úředně emancipuje, symbolizuje její sebevědomí, vědeckou potenci, publikační sílu, vzdělávací elán, tvůrčí myšlení a odhodlání tvrdě pracovat.“

Ondřej Tikovský, kancléř UHK,
s využitím podkladů Věry Němečkové a Davida Kafky

Slavnostní říjen na UHK

Měsíc říjen se na Univerzitě Hradec Králové kromě jiných zajímavých událostí nesl ve znamení slavnostních aktů, tedy zejména absolventských sponzí, promocií a habilitací. V neposlední řadě zaplněný sál auly univerzity či prostory Kongresového centra Aldis v Hradci Králové opakovaně sledovaly imatrikulaci akt několika stovek nových studentů královéhradecké alma mater.

Na nejmladší fakultě – Fakultě humanitních studií UHK – bylo v měsíci říjnu v tomto ohledu nejvíce naplno. Svá bakalářská studia ukončili 54 studenti a s diplomem doktora filozofie opustil brány UHK jeden nový absolvent. Samozřejmě nutno zmínit i dva úspěšně habilitované docenty, kteří svůj akademický růst spojili s Fakultou humanitních studií UHK. Imatrikulační slib na této fakultě složily téměř čtyři stovky nových studentů.

Na Pedagogické fakultě UHK se sponze a promoce účastnilo 185 a 180 absolventů a pozvánku k imatrikulačnímu aktu obdrželo téměř 1500 studentů prezenční i kombinované formy studia. Konečně na Fakultě informatiky a managementu UHK se imatrikulační slibu zúčastnilo 374 studentů.

Pavla Springerová, redakční rada Zpravodaje UHK

Archeologie – nový obor FHS UHK

Na Fakultě humanitních studií UHK bude možné od akademického roku 2008/2009 studovat jeden ze základních oborů klasických humanitních disciplín. Jedná se o bakalářský studijní obor Archeologie ve studijním programu Historické vědy. Struktura výuky v novém oboru vychází z potřeb terénní archeologie, tj. účasti archeologa při výkopových pracích a v následném zpracování výzkumu. Výklad dějin pravěku, protohistorie a středověku se soustřeďuje na území Čech a Moravy s důrazem na kontakty obou území. Metodicky výuka odpovídá čtyřem polím archeologie dle zásad anglosaské public archaeology: terénní výzkumy a jejich zveřejnění, akademické vzdělávání, management v archeologii a vztah k veřejnosti. Cílem je seznámit studenta s metodami výkopových prací, pramennou základnou území Čech a Moravy, s organizací archeologické práce a prezentací jejích výsledků. K tomu slouží kromě teoretické výuky fakultní archeologický výzkum (Tuněchody, Obědovice), dokumentace archeologických nálezů a archeologický experiment v Centru experimentální archeologie Věstary.

Absolvent současného studia archeologie se dostává často do situace, kdy musí rychle vyhodnotit dostupné údaje tak, aby zvolil finančně adekvátní postup k záchraně archeologických památek. Proto je studium profilováno tak, aby jeho absolvent dokázal právně zajistit danou lokalitu a při daných finančních možnostech vyhodnotil strategii výzkumu v lokalitě a nutnost použití metod. Nejde však jen o aktuální terénní situaci, ale také o předběžné zpracování výsledků výzkumu v dohledné době. Jedině tak může archeologie trvaleji přesvědčit investory o nutnosti své práce. Z toho je patrné, že absolvent není jen odborníkem školeným k práci v terénu, ale musí znát i faktografii k posouzení vyskytujících se archeologických pramenů. Studium není regionálně zaměřeno, ale v osobnostech vyučujících je orientováno na rozpoznání archeologických pramenů nejen Čech, ale i Moravy (a Slezska), případně na kontakty obou území, což souvisí i s geografickou polohou hradecké univerzity. Už na stávajícím stupni vzdělání absolvent může spravovat muzejní sbírky nebo být terénním technikem ve větší archeologické instituci.

Jednooborové studium archeologie je orientováno tradičně (přehled jednotlivých období od pravěku do novověku, artefakturní archeologie, archeologické

metody) a rozšířeno o organizační znalosti pro terénní praxi (právo v archeologii, management v archeologii, archeologická památková péče). Studium je zaměřeno na pravěk a protohistorii, i když rovnoměrně je zastoupena i archeologie středověku, ve které se rovněž bude absolvent orientovat. Studium doplňuje terénní archeologická praxe na dvou fakultních velkoplošných výzkumech (Tuněchody, Obědovice).

Radomír Tichý, Katedra praktické a experimentální archeologie FHS UHK

Terénní výzkum stále pokračuje

Skutečnost, že letos chladnější dny přišly brzy, nepocítil z univerzity asi nikdo tak jako pracovníci Katedry praktické a experimentální archeologie FHS UHK. Ti pracují v terénu po většinu roku. V tuto chvíli končí již jen exkurze výuky studentů bakalářských oborů Prezentace historických věd a Počítačová podpora v archeologii a exkurze školních dětí v Centru experimentální archeologie Věstary, které jsou plánovány téměř až do konce listopadu. Co vše letos stihli?

Z oblasti terénní archeologie nelze především opominout skutečnost, že katedra prozkoumala v celkovém součtu plochu kolem 3 hektarů. Vše začalo hned zjara dokončením záchraného archeologického výzkumu v cihelně Tuněchody na Chrudimsku. Hned v květnu následovala skrývka 2 hektarů u Obědovic na Královéhradecku, kde vzniká nové těžební jezero k získávání šterekopisku. Samotný výzkum byl realizován v červnu a červenci. Od září však již pokračovala skrývka dalších tří čtvrtě hektarů plochy s následným výzkumem, který byl ukončen na počátku výuky zimního semestru tak, aby jej mohli spatřit ve svém semináři i budoucí učitelé dějepisu.

Druhou terénní aktivitou byly květnové Dny živé archeologie v Centru experimentální archeologie Věstary s mezinárodní účastí experimentátorů předvádějících prvky dávného života a řada odborných pracovních seminářů věnovaných pyrotechnologiím a podzemní soustředění věnované údržbě areálu.

V souvislosti s archeologickým experimentem se váže příjemná vzpomínka na cestu do belgického archeoparku v Aubechies, které se účastnili čtyři učitelé FHS a studenti doktorského, magisterského a bakalářského studia historických věd. Atmosféru připomíná fotografie stanoviště pracovní skupiny pro zpracování kamene umístěné v Aubechies v rekonstrukci domu nejstarších zemědělců.

Radomír Tichý, Katedra praktické a experimentální archeologie FHS UHK

Výuka jazyků na FHS již na specializované katedře

Dne 1. listopadu 2007 vzniklo na Fakultě humanitních studií UHK nové pracoviště, a to Katedra jazykové přípravy. Důvodem pro její založení byla potřeba poskytovat kvalitní jazykové vzdělávání pro studenty a pracovníky fakulty. Stávající situace, kdy vyučující jazyků působili individuálně po jednotlivých katedrách, byla nepřilíh efektivní.

Nová katedra je sice malá počtem pracovníků, ale má velký význam i cíle. Pokud to Fakulta humanitních studií myslí s internacionalizací opravdu vážně,

je jazyková příprava, která nám umožní konkurenceschopnost, nezbytností. Pozitivní zprávou a velkou motivací pro nás všechny je, že cizí jazyk se může naučit každý, i když je to běh na dlouhou trať. Proto nám všem přeji, aby se učení jazykům stalo přirozenou částí našeho každodenního života.

Milan Dostál, pověřený vedením Katedry jazykové přípravy FHS UHK

Francouzský velvyslanec navštívil univerzitu

K přednášce o postojích francouzské diplomacie v rámci Evropské unie, Blízkého východu a vůči středomořské oblasti zavítal 25. října 2007 na Univerzitu Hradec Králové francouzský velvyslanec v České republice Charles Fries. Kromě vystoupení před studenty a následné živé besedy, které se uskutečnily s výraznou organizační podporou oddělení francouzského jazyka a literatury KAJL PdF UHK, pojednal velvyslanec Fries s rektorkou doc. Mikuleckou o dalších možnostech spolupráce univerzity s frankofonními zeměmi. V tomto ohledu se jeví jako perspektivní spolupráce zejména při realizaci projektů tzv. double-degree a joint-degree. Z nových možností spolupráce v této oblasti lze uvést např. záměr Fakulty humanitních studií UHK vysílat studenty svého nového oboru Politologie – africká studia na africké frankofonní univerzity.

Ondřej Tikovský, kancléř UHK

Úspěšná spolupráce veřejných knihoven s Fakultou informatiky a managementu UHK

Na počátku spolupráce veřejných knihoven Královéhradeckého kraje a Fakulty informatiky a managementu UHK byl záměr vybudovat v královéhradecké vědecké knihovně vzdělávací centrum pro knihovníky z celého regionu. Koncem roku 2000 byla z grantových prostředků Ministerstva kultury vybavena ve Studijní a vědecké knihovně v Hradci Králové počítačová učebna. Dále byl vyhledán subjekt pro zajištění výuky, kterým se stala právě Fakulta informatiky a managementu UHK. Školení informační gramotnosti probíhá od té doby k plné spokojenosti knihovníků pravidelně v jarních a podzimních kurzech. Za uplynulých sedm let navštívilo lekce celkem 1 300 posluchačů z 200 knihoven, ročně proběhlo až 350 vyučovacích hodin a ke zkouškám k získání Certifikátu ECDL, které nejsou pro knihovníky povinné, se s úspěchem přihlásilo 43 pracovníků.

Výše uvedená školení navíc přinesla nové poznatky i jejich organizátorům a vyučujícím. Bez bližšího vzájemného poznání pracovních úkolů knihoven i fakulty by nemohl vzniknout pro knihovnickou praxi aktuální námět týkající se studentské práce. Bakalářskou práci na téma Šablona webu pro malou knihovnu vypracoval student fakulty M. Komada pod vedením Ing. Šrámkové v roce 2006, za knihovny byla garantem paní K. Hubertová z Knihovny města Hradec

Králové. Cílem bylo vytvořit jednoduchý, finančně nenáročný systém pro tvorbu www stránek knihoven v obcích do 1 500 obyvatel, který by byli schopni obsluhovat knihovníci se základními znalostmi informačních technologií. Navržené řešení se pak stalo základem pro skutečné weby několika knihoven v okrese Hradec Králové a Knihovna města Hradec Králové získala na šablonu licenční smlouvu. Péči pracovníků hradecké knihovny došlo k dalšímu propracování šablony a k rozšíření tohoto systému do ostatních krajů (k říjnu 2007 zaevidovalo web založený na šabloně již 300 českých knihoven). Knihovníci si na použití šablony nejvíce cení, že lze tento nástroj provozovat zdarma a že mohou sami tvořit a aktualizovat stránky své knihovny. Projekt přispěl k rychlému rozvoji knihovnických webů a přinesl Knihovně města Hradec Králové titul Knihovna roku 2007, který uděluje každoročně Ministerstvo kultury ČR.

Oba uvedené typy spolupráce mezi královéhradeckými knihovnami a Fakultou informatiky a managementu Univerzity Hradec Králové přinesly hodnotné výsledky a ze strany knihoven patří všem zúčastněným poděkování.

Eva Semrádová, Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové

TVŮRČÍ A VĚDECKÁ ČINNOST

Vědecké setkání tělovýchovných lékařů a pedagogů

Ve dnech 4.–5. října 2007 proběhl na Univerzitě Hradec Králové již 14. ročník konference s mezinárodní účastí na téma „Optimální působení tělesné zátěže a výživy“. Jako vzpomínku na svého zakladatele MUDr. Vojtěcha Soula dostala tato pravidelná setkání podtitul „Kinantropologické dny MUDr. V. Soula“. Hlavním pořadatelem byla Katedra tělesné výchovy a sportu Pedagogické fakulty Univerzity Hradec Králové. Spoluorganizátory vědeckého setkání byly Česká společnost tělovýchovného lékařství a Rehabilitační klinika Fakultní nemocnice v Hradci Králové.

Úvodní slovo přednesl doc. Jiří Ryba. Zdůraznil, že kromě výkonového pojetí pohybového zatížení se začíná reflektovat i pojetí prožitkové. Z tohoto důvodu se budeme snažit tuto oblast otevřít v rámci interdisciplinárního chápání pohybu v dalších letech.

Hlavní sdělení doc. Pavla Stejskala plně podpořilo náš záměr seznámit posluchače i veřejnost s aktuálními vědeckými poznatky z oboru. Autor, přední český fyziolog, ve svém příspěvku „Spektrální analýza srdeční frekvence při rekreačních pohybových aktivitách a při sportovním tréninku“ referoval o aktuálních otázkách kumulace fyzické a psychické únavy v průběhu dlouhodobého fyzického zatížení. Využití komplexních indexů srdeční analýzy variability srdeční frekvence umožňuje objektivizovat a optimalizovat průběh stupňovaného pohybového zatížení. Doc. Karel Barták, přednosta Kliniky tělovýchovného lékařství Fakultní nemocnice v Hradci Králové, připomněl zakladatele a dlouhodobého organizátora konference MUDr. V. Soula jako svého spolupracovníka a přítele.

Příspěvky byly rozděleny do sedmi sekcí. S velkým zájmem posluchačů PdF UHK se setkala nejen sekce o pohybové zátěži v tělesné výchově, ale i sekce zabývající se rehabilitací a regenerací při tělesné zátěži. Ta řešila především rehabilitaci pacientů s tělesným omezením nebo postižením.

Martin Jílek a Jiří Ryba, Katedra tělesné výchovy a sportu PdF UHK

IV. Hradecké dny sociální práce

Ve dnech 12.–13. října 2007 se konala v aule Objektu společné výuky UHK mezinárodní konference IV. Hradecké dny sociální práce na téma „Sociální práce mezi pomocí a kontrolou“, kterou pořádala Katedra sociální práce a sociální politiky Pedagogické fakulty Univerzity Hradec Králové.

Záštitu nad konferencí převzal doc. Karel Barták, předseda Výboru pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice Senátu Parlamentu ČR, a Ing. Pavel Bradík, hejtmán Královéhradeckého kraje.

Zahajovací referát na téma „Způsoby zvládání dilematu mezi jednostranným a symetrickým přístupem ke klientům“ přednesl doc. Musil z Katedry sociální politiky a sociální práce Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně. Na konferenci dále zaznělo více jak padesát sdělení odborníků z Česka, Polska a Slovenska. Následná diskuse, zejména k problematice vývojových trendů pomoci a kontroly a možnosti jejich uplatňování v oblasti sociální práce ve stře-doevropském regionu, zdůraznila stále rostoucí společenský význam profese sociálního pracovníka, a to s ohledem na společenské změny v současné společnosti a se zřetelem na skladbu obyvatelstva a jeho potřebnost. Konference IV. Hradecké dny sociální práce ukázala cestu k prohlubování spolupráce mezi akademickým světem a odbornou veřejností i na mezinárodní úrovni.

Zuzana Truhlářová, Katedra sociální práce a sociální politiky PdF UHK

Na Univerzitě Hradec Králové o energetické bezpečnosti ČR a EU

Dne 26. 10. 2007 se konala v pořadí již šestá konference organizovaná nadací Friedrich-Ebert-Stiftung, zastoupení v České republice (hlavní partner konference), Regionálním evropským informačním střediskem Hradec Králové, o.s., a Univerzitou Hradec Králové, resp. Centrem pro evropskou integrační politiku FHS a Katedrou politologie téže fakulty, a Eurocentrem Hradec Králové. Jak napovídá název konference „Energie jako faktor mezinárodních vztahů. Jaké řešení nabízí EU?“, bylo jednání věnováno velmi aktuálním otázkám energetické bezpečnosti ČR a celé EU.

Seznam přednášejících vyplývá z tradiční snahy spojit vystoupení domácích odborníků a hostů z jiných pracovišť či praxe. Odbornou část konference otevřel svým příspěvkem dr. Karel Vít z Katedry politologie FHS (zároveň vedoucí Centra pro evropskou integrační politiku FHS UHK) a doc. Václav Veber ze stejného pracoviště. Úvodní příspěvky se zabývaly jak podstatou energetické politiky EU, tak souvislostmi vztahů EU a Ruska právě s ohledem na energetickou dimenzi. Prvním hostem, který vystoupil, byl Václav Bartuška, velvyslanec se zvláštním posláním pro oblast energetické bezpečnosti z MZV ČR. Ten se ve svém příspěvku zabýval pohledem ČR na energetickou bezpečnost a aktuálními otázkami, které ze své pozice vnímá jako zásadní. Druhým externím vystupujícím byl dr. Libor Rouček, 1. místopředseda Zahraničního výboru Evropského parlamentu, který hovořil o perspektivách evropské energetické politiky. V rámci diskuse vystoupil také europoslanec Ing. Oldřich Vlasák.

Kromě odborných aspektů konference bych rád zdůraznil zejména fakt, že konference potvrdila udržení zájmu o problematiku rozličných aspektů evropské integrace a umožnila studentům FHS UHK diskutovat s odborníky na danou oblast, včetně poslance Evropského parlamentu. Druhým faktem, který bych připomenul také, je tradice, již je možné nazvat „trvalou“, neboť umožnila již po šesté realizaci této rozsáhlé akce na půdě univerzity. V neposlední řadě vnímám jako důležitý fakt potvrzení profilace FHS (zastoupené na konferenci děkanem dr. P. Grulichem) a celé UHK (zastoupené prorektorem prof. M. Bílkem) ve směru studia politik a procesů Evropské unie a vytváření předpokladů pro budoucí rozvoj evropských studií na naší fakultě a univerzitě.

Karel Vít, Katedra politologie FHS UHK

Smíšený sbor Univerzity Hradec Králové představil svůj první zvukový nosič

V koncertním sále Filharmonie Hradec Králové bylo 10. října 2007 uvedeno do života nové CD Smíšeného sboru Univerzity Hradec Králové a Orchestru Hradec Králové *Missa brevis*. Smíšený sbor Univerzity Hradec Králové působí při Hudební katedře Pedagogické fakulty pod vedením PaedDr. Dany Ludvíčkové. Je to migrační sbor, jehož členové se obměňují každé dva roky. Vystupuje převážně v Hradci Králové, avšak již zavítal také do zahraničí. V jeho repertoáru se objevují taková díla, jakými jsou např. barokní mše *Messe de Minuit* M.-A. Charpentiera, *Berlínská mše* A. Pärta, *Sbor židů* z Verdiho opery *Nabucco*, *Eia Mater* z Dvořákovy *Stabat Mater*, *Africká mše* Normana Luboffa, *Halleluja* z Händlova *Mesiáše* a *Missa brevis* Jiřího Pavlici. Tato oblíbená mše

se na čas stala hlavním zájmem nejenom členů sboru, ale také Orchestru Hradec Králové, který často univerzitní sbor doprovází.

Missa brevis je ústřední skladbou nového CD a byla logicky i stěžejní repertoární částí koncertu. Mše vychází z moravského lidového prostředí, kombinuje latinský a český text, avšak zachovává si svou charakteristickou podobu v tradičních částech *Kyrie*, *Gloria*, *Credo*, *Sanctus*, *Benedictus* a *Agnus*. Na programu byly dále *Sanctus* z *Messe de Minuit* od M.-A. Charpentiera, *Halleluja* z oratoria *Mesiáš* G. F. Händela. Ve druhé polovině koncertu se pak představil Hradišťan a vyvrcholením večera se stalo společné vystoupení všech účinkujících s písní *Voda má*.

Kmotry nového zvukového nosiče se stali rektorka univerzity doc. Jaroslava Mikulecká a Jiří Pavlica a večerem provázel kancléř univerzity Mgr. Ondřej Tíkovský. Soudě dle reakcí publika připravili členové sboru a orchestru návštěvníkům Filharmonie Hradec Králové silný umělecký zážitek. Potvrzují to slova Jiřího Pavlici, se kterými se svěřil sbormistryni a dirigentce dr. Daně Ludvíčkové: „Nechal jsem na sebe působit vaše krásné provedení, všichni zpívali a hráli naprosto přirozeně. Věřte mi, já jsem lepší provedení neslyšel!!! A vůbec celá atmosféra byla výsostně důstojná, neokázala a přitom slavnostní jaksi sama od sebe. A to jsou malé zázraky, za které má být člověk vděčný. Za to bych chtěl Vám především, a pak také všem ostatním, moc a moc poděkovat.“

Pavλίna Cohornová, členka Smíšeného sboru UHK

Twenty Years of the Young Physicists' Tournament

Turnaj mladých fyziků (TMF) vznikl asi před 25 lety na popud moskevských vysokoškolských fyziků jako pokus získat středoškolskou mládež pro hlubší studium fyziky. V roce 1987 byl uspořádán TMF poprvé jako mezinárodní soutěž pětičlenných družstev. Každým rokem je vyhlášeno 16 velmi obtížných fyzikálních problémů, které postupně jednotlivá družstva řeší na středních školách,

a ta nejlepší družstva se potom utkají v celorepublikovém souboji. V posledních letech se ústřední kolo v naší republice koná v angličtině, a to jako příprava na turnaj mezinárodní.

Ve dnech 10.–13. září 2007 uspořádala Katedra fyziky a informatiky Pedagogické fakulty UHK ve spolupráci s Českým výborem TMF, Komisí pro talenty Jednoty českých matematiků a fyziků a Prvním soukromým jazykovým gymnáziem v Hradci Králové (PSJG) konferenci s mezinárodní účastí Twenty Years of the Young Physicists' Tournament. Nad konferencí převzali záštitu doc. J. Mikulecká, rektorka UHK, a prof. V. Pačes, předseda Akademie věd České republiky. Hlavními organizátory mezinárodní konference byli doc. Zdeněk Klüber a prof. Ivo Volf z Katedry fyziky a informatiky PdF UHK.

Konference se zúčastnili odborníci z Česka, Slovenska, Rakouska, Maďarska, Polska, Bulharska a Švédska, kteří organizují tuto soutěž na národní či mezinárodní úrovni. Významný podíl na organizaci převzali doktorandi a studenti Pedagogické fakulty UHK a studenti Prvního soukromého jazykového gymnázia v Hradci Králové.

K účastníkům promluvil mj. prof. F. Janouch (Švédsko), prof. G. Tibell (předseda mezinárodního výboru TMF, Švédsko), doc. Z. Rajkovits (místopředsedyné výboru organizace World Federation of Physics Competitions, Maďarsko), RNDr. M. Plesch (generální sekretář mezinárodního výboru TMF, Slovensko) a Ing. P. Vlasák (místopředseda AV ČR, Praha).

Do programu přispěli i další účastníci konference, včetně studentů a doktorandů studujících na Katedře fyziky a informatiky PdF UHK. Diskusní příspěvky přednesli nejen zahraniční, ale i čeští účastníci konference z vysokých a středních škol. Studenti Prvního soukromého jazykového gymnázia v Hradci Králové informovali o svých aktivitách v zahraničních fyzikálních soutěžích.

Konference se uskutečnila v rámci řešení Projektu LA 270, vyhlášeného MŠMT České republiky, jehož řešiteli jsou doc. Z. Klüber a prof. I. Volf, oba z Katedry fyziky a informatiky Pedagogické fakulty UHK.

Ivo Volf, Katedra fyziky a informatiky PdF UHK

DIÁŘ

Nový docent UHK

doc. PhDr. Stanislav Bohadlo, CSc.

Stanislav Bohadlo strávil dvacet let v rodném Náchodě. Studium hudební vědy a obecné historie zakončil na Masarykově univerzitě v Brně v roce 1978 obhajobou diplomové práce *Bernard Artophaeus (1650–1721), učitel B. M. Černohorského*, kterou později rozšířil na rigorózní práci. Od roku 1979 působí na Hudební katedře PdF UHK, kde přednáší, vede semináře a diplomové práce v následujících disciplínách: dějiny světové hudby, dějiny české hudby, dějiny hudby 20. a 21. století, úvod do estetiky, úvod do hudební sociologie

a italština pro hudebníky. Na Akademii múzických umění v Praze navštěvoval postgraduální kurz Hudební teorie a hodnost kandidát věd o umění získal na Ústavu teorie a dějin umění ČSAV v Praze obhájením práce *Josef Mysliveček v dopisech* (1990). V květnu 2007 obhájil habilitační práci před vědeckou radou PdF Univerzity Palackého v Olomouci na téma *Giovanni Giacomo Komarek Boemo (1648–1706), hradecký nototiskař v Římě*.

Od roku 1976 se zaměřuje na oblast dějin hudby 17. a 18. století, zejména na italsko-české hudební styky, jmenovitě řádovou hudbu minoritů a osobnosti jako J. Mysliveček, B. M. Černohorský, G. G. Komarek nebo sporckovskou operu v Kuksu. Tuto tematiku studoval také v zahraničních archivech a knihovnách (Wroclaw 1977; Řím, Florencie, Bologna, Benátky, Miláno, Modena, Parma, Neapol, Palermo 1985/86; Bamberg, Würzburg 1993; Vídeň 1995; Petrohrad 1999; Lisabon, Neapol 2000; Řím, Neapol 2006). Přednáší a publikuje německy, anglicky a italsky. V letech 1998–1999 vyučoval jako Fulbright Scholar-in-Residence na McCook Community College v Nebrasce, USA, kde obdržel ocenění Artist of the Year 1999.

Od roku 2000 spolupracuje s Georgia College & State University, USA, při organizaci Maysemestrů v ČR. Od roku 1986 spolupracuje s Královéhradeckým dětským sborem JITRO. Je spoluzakladatelem a sekretářem Mezinárodního houslařského festivalu V. Metelky a čestným členem Kruhu houslařů AHUV (2000). Založil a řídí také festival barokního divadla, opery a hudby Theatrum Kuks (2002) a Kabinet barokních studií na Hudební katedře PdF UHK (2006), od roku 2004 řídí rekonstrukci Comoedien-Hausu v Kuksu. V roce 2007 v rámci Italského roku připravil tři tematické seriály pro stanici ČR Vltava (*Giuseppe Misiwecek detto il Boemo, Comici fedeli a Praga Opera italiana a Kuks e Praga*).

Minulostí naší vysoké školy (3)

Pedagogický institut v Hradci Králové 1959–1964 se představuje II.

Pedagogické instituty fungovaly jako krajská zařízení, která byla zřizována, řízena a spravována krajskými národními výbory (KNV). Jejich vědeckovýzkumnou činnost koordinovalo Ministerstvo školství a kultury, které kromě toho sledovalo „zvyšování politické a odborné úrovně jejich učitelů“. Krajský národní výbor se staral o rozvoj pedagogických institutů a zajišťoval podmínky pro jejich činnost. Rovněž stanovoval politickohospodářské směrnice pro vypracování plánu a rozpočtu institutů. Do jeho kompetence spadalo také zřízení kolejí a menz. Navrhoval jmenování a odvolání ředitelů a zástupců ředitele ministru školství a kultury, projednával návrhy na jmenování profesorů a docentů na pedagogických institutech, jmenoval a odvolával tajemníka institutu, vyhodnocoval průběh a výsledky přijímacího řízení. Jako orgán státní moci také hodnotil a prověřoval politickovýzkumnou práci institutu. Šlo „především o sledování účasti pedagogického institutu na kulturně politickém životě kraje, zjišťování úrovně výchovné práce v kolejích, sledování úrovně práce posluchačů pedagogických institutů při výrobní, pedagogické a osvětové praxi, zajišťování úrovně dalšího vzdělávání učitelů institutu a dávaly mu v rámci pravomoci závazné pokyny“.

Zahájení historicky prvního školního roku 1959/1960 se na Pedagogickém institutu v Hradci Králové uskutečnilo dne 7. září 1959. Slavnostního otevření se zúčastnili zástupci všech tehdy významných organizací. Za Ministerstvo školství a kultury přijel František Zeman, za Ústřední výbor Komunistické strany Československa byl přítomen Zdeněk Urban, taktéž se připojili zástupci nižších složek komunistické strany – okresního výboru, představitel Československého svazu mládeže, Svazu zaměstnanců školství, umění, vědy a tisku.

Zahajovací projev přednesl tajemník krajského výboru Komunistické strany Československa František Kraus. Ve svém proslovu ke slavnostnímu shromáždění složenému z prvních posluchačů Pedagogického institutu a jejich rodičů zdůraznil „potřebu přestavby školství“. Uvedl: „Proto také náš Ústřední výbor otázky školství projednal a v přijatém dokumentu „O těsném spojení školy se životem a o dalším rozvoji výchovy a vzdělání v Československé republice“ dal jasnou linii celému našemu školství. (...) Hlavní postavou našeho školství je učitel (...) a učitelem nemůže být nikdo jiný než přesvědčený bojovník za socialismus a komunismus. Hlavním cílem naší školy je takového učitele vychovat. Člověka vysoce vzdělaného. Člověka, který je vysoce vzdělán ve svém oboru, který pěstuje v dětech lásku k práci, k dělnické třídě, ke komunistické straně...“

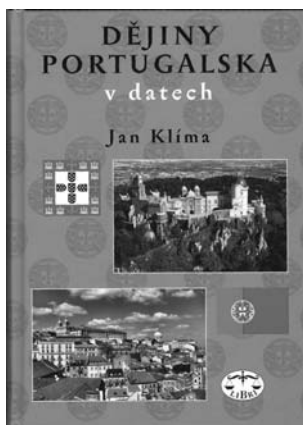
Pedagogické instituty jako zcela nový prvek vysokého školství vznikly z potřeby tehdy vládnoucí strany vysokoškolsky vzdělávat a účelově názorově orientovat mladé lidi, kteří by ve svém povolání učitele mohli poznatky a myšlenky získané studiem na pedagogickém institutu předávat další generaci. Tím by se zajistila kontinuita myšlenek „vědeckého světového názoru“ v nejširší skupině obyvatel nenásilnou cestou. Svě přesvědčení v tuto skutečnost vyjádřil tajemník Kraus slovy v závěru svého projevu. „Dále pevně věříme, že vy, studenti, dnes začínající studium na institutu, se budete svědomitě a poctivě připravovat na své příští, odpovědné a nanejvýš čestné povolání vychovatelů mládeže socialistické republiky. Věřím, že se stanete spoluvůrci komunistické společnosti.“

Tato slova tajemníka krajského výboru KSČ zcela jasně vystihla představu tehdejší vládnoucí strany o pojetí přípravy a budoucí úloze učitelů základních škol.

Sylvia Sklenářová, Archiv UHK

Z nejnovějších publikací našich učitelů

doc. PhDr. Jan Klíma, Katedra politologie FHS UHK

KLÍMA, Jan. *Dějiny Portugalska v datech*. Praha: Libri, 2007, 650 stran, ISBN 978-80-7277-166-0.

Renomované pražské nakladatelství Libri založilo nedávno ediční řadu, v níž zatím vyšly Dějiny zemí Koruny české v datech, Dějiny Slezska v datech a Dějiny Podkarpatské Rusi v datech; plánují se dějiny dalších, zejména evropských států v této koncepci. Významný příspěvek do této edice přináší citovaná práce v 17 kapitolách, které jsou opatřeny vždy výstižným úvodem, shrnujícím danou etapu vývoje, netradičně podává historii významné západoevropské země od praveku až po současnost. Výhodou tohoto pojetí je mimořádná přehlednost a naprostá

datační konkrétnost, opřená o zkušenost autora i o jeho důvěrnou znalost specifického portugalského prostředí. Rozsáhlá kniha předkládá kromě bohaté faktografie z politických, kulturních i ekonomických dějin též neobvykle velké množství ilustrací, které nabízejí skutečně důvěrné pohledy do portugalské reality, ikonografie, personálií a památek. Za hlavní části textu jsou uvedeny chronologické tabulky vládců, prezidentů a premiérů, seznam a vysvětlení zkratk a jmenový rejstřík. Doslov oceňující dosavadní dílo autora napsal současný velvyslanec Portugalska v Praze, dlouholetý diplomat a historik Fernando de Castro Brandão.

KLÍMA, Jan. *Zámořské objevy Vasco da Gama a jeho svět*. Praha: Libri, 2006, 271 stran, ISBN 80-7277-326-7.

V širokém historickém panoramatu epochy velkých zámořských objevů se kniha soustřeďuje na vrcholnou fázi portugalských plaveb. Na půdorysu biografie Vaska da Gamy líčí portugalské výboje mířící do Orientu, jejich historický úspěch při navázání přímých kontaktů křesťanů s orientálními hinduisty, muslimy a konfucianisty a postupný rozklad křesťanské invaze pohlcované autochtonními kulturami Východu. Publikace tak vyplňuje citelnou mezeru v české historické produkci zaměřené co do tematiky objevných cest spíše

na Kolumba a Ameriku. Kniha podrobně vykresluje zejména tři plavby Vaska da Gamy, ale také vynucování portugalských obchodních privilegií v Indickém

oceánu, pronikání k „ostrovům koření“ a seriál válek, které křesťanský impakt v Orientu vyvolal. V centru pozornosti jsou i podstatné změny evropského obchodu a papežské a velmocenské politiky způsobené vybudováním efektivního námořního spojení mezi Iberským poloostrovem, Afrikou a rozsáhlými částmi asijského pobřeží. Text doplněný slovníčkem, chronologií a rozsáhlejší bibliografickou poznámkou završuje ohlédnutí za púltisíciletou epochou evropského kolonialismu, s níž rázně skoncovala právě Asie.

U příležitosti knižního veletrhu v Praze ocenil Klub autorů literatury faktu (KALF) knihu jako jednu z nejlepších prací v oboru literatury faktu za rok 2006.

**doc. PhDr. Pavel Vašák, DrSc.,
Katedra českého jazyka a literatury PdF UHK**

VAŠÁK, Pavel. *Šifrovaný deník Karla Hynka Máchy*. 1. vyd. Praha: Akropolis, 2007. 144 s. ISBN: 978-80-7304-083-3.

Od konce 19. století se Máchovy autobiografické texty stávají organickou součástí jeho vydávaného díla. Problémem zůstával deník na rok 1835, částečně psaný v šifrách, popisující většinou Máchův intimní vztah se snoubenkou Lori Šomkovou. Deník dešifroval na základě úplného textu ve 20. letech 20. stol. K. Janský a s ohledem na Máchovu pověst dešifraci nezveřejňoval. Publikace Pavla Vašáka nově přináší úplnou dešifraci deníku na rok 1835, založenou na původním prameni a odstraňující chyby v dosavadní dešifraci. Výrazná pozornost je věnována také dosud opomíjené

Máchově snoubence Lori Šomkové, čtenář se zde seznámí s jejími životními osudy po Máchově náhlé smrti.

Studenti UHK se realizují i mimo univerzitu

Tímto krátkým sdělením bychom vás rádi seznámili s naším nově vzniklým občanským sdružením IAS. Tato zkratka vychází z úplného názvu Informačnicko-archivnický servis. Již tento název vám napoví zaměření našeho sdružení. Vycházíme z oboru Aplikované technologie v archivnictví, který je unikátní v celé Evropě a studuje se právě na naší univerzitě. Ale sdružení není omezeno pouze na náš obor, nýbrž chceme spolupracovat s každým, kdo má zájem o problematiku, kterou se zabýváme. Tou je propagace našeho unikátního oboru. Dále pak informační systémy a s nimi spojené technologie, historie, pomocné vědy historické a řada dalších disciplín a jejich moderní forma prezentace. Pokud vás naše sdružení alespoň trochu oslovilo, rádi vás uvítáme mezi námi. Více na www.nanetu.info/ias. Sdružení není organizační jednotkou UHK.

Za sdružení IAS Michal Munzar a Pavel Kopeček

Z kalendáře studentských výstav

V Galerii T Univerzity Hradec Králové byla v říjnu 2007 k vidění výstava „Papír – kniha“. Prezентujeme na ní autorské knihy studentů Katedry výtvarné kultury PdF UHK ze studia učitelství a oborů Textilní tvorba a Uměleckořemeslné textilní disciplíny. V kategorii Autorská kniha se naši studenti účastní každoročních celostátních soutěžních přehlídek Grafika roku (Praha) a Fenomén kniha (Brno).

Těžko nalézt jedno označení pro různorodé pohledy, které autoři uplatňují ve svých pracích. Autorská kniha jako dílo obsahující mnohé avantgardní znaky současného umění je knihou experimentující, je to volné pole pro přemýšle-

ní a tvořivou práci. Cílem výstavy bylo propojit zkušenosti získané při výuce autorské knihy v rámci jednotlivých oborů a rozšířit obzor studentů o poznání variabilních řešení podobného zadání.

Eva Francová a Andrea Tachezyová, Katedra výtvarné kultury PdF UHK

Deset let studia archivnictví

V říjnu tohoto roku si Fakulta humanitních studií UHK připomenula desáté výročí existence studia archivnictví na královéhradecké vysoké škole. Setkání organizovaného Katedrou pomocných věd historických a archivnictví FHS UHK se účastnili nejstarší i čerství absolventi a akademičtí i externí pracovníci, kteří se na realizaci studijního oboru podíleli. Fakulta využila tohoto setkání s absolventy ke znovunavázání kontaktů a k předání informací o studijních a vědecko-výzkumných novinkách v jejím životě.

Petr Grulich, děkan FHS UHK

Nové tituly nakladatelství Gaudeamus

Sborník příspěvků z konference eLearning 2007. 1. vyd. Hradec Králové : Gaudeamus, 2007, 508 s. s přílohou CD. ISBN 978-80-7041-573-3.

Socialia 2006 : Sborník příspěvků z X. ročníku konference s mezinárodní účastí konané v Hradci Králové ve dnech 20. – 21. 10. 2006. 1. vyd. Hradec Králové : Gaudeamus, 2007, 563 s. s přílohou CD. ISBN 978-80-7041-741-6.

BÍLKOVÁ, Zuzana. *Účetnictví*. 1. vyd. Hradec Králové : Gaudeamus, 2007, 112 s. ISBN 978-80-7041-669-3.

HÁJEK, Ladislav. *Ekonomie, daně a ekonomika*. 1. vyd. Hradec Králové : Gaudeamus, 2007, 144 s. ISBN 978-80-7041-633-4.

PRAŽÁK, Pavel. *Základy matematiky 1*. 4. vyd. Hradec Králové : Gaudeamus, 2007, ISBN 978-80-7041-693-8.

ŠIMKOVÁ, Eva. *Základy ekonomie*. 2. vyd. Hradec Králové : Gaudeamus, 2007, 122 s. ISBN 978-80-7041-657-0.

ZELENKA, Josef. *Ekologie a environmentalistika*. 1. vyd. Hradec Králové : Gaudeamus, 2007, 371 s. ISBN 978-80-7041-645-7.

HÁLEK, Vítězslav. *Základy marketingu*. 1. vyd. Hradec Králové : Gaudeamus, 2007, 312 s. ISBN 978-80-7041-825-3.

SEMRÁDOVÁ, Ilona. *Seminář německého jazyka 1*. 1. vyd. Hradec Králové : Gaudeamus, 2007, 38 s. ISBN 978-80-7041-717-1.

SEMRÁDOVÁ, Ilona. *Seminář německého jazyka 2*. 1. vyd. Hradec Králové : Gaudeamus, 2007, 40 s. ISBN 978-80-7041-729-4.

Plánované akce

5. prosince 2007 se na Katedře českého jazyka a literatury PdF UHK uskuteční přednáška dr. Jany Bílkové K typologii textů z hlediska analýzy diskurzu.

7. prosince 2007 pořádá Fakulta informatiky a managementu UHK Den otevřených dveří.

12. prosince 2007 přijme rektorka univerzity a její kolegium pracovníky, kteří si v uplynulém období zvýšili kvalifikaci, ke slavnostnímu setkání.

UNIVERZITA
HRADEC KRÁLOVÉ

ZPRAVODAJ UHK – informační zpravodaj Univerzity Hradec Králové, vychází devětkrát ročně. Zapsán do evidence periodického tisku pod číslem MK ČR E 15365. Toto číslo vyšlo 27. listopadu 2007. Elektronické vydání a archiv starších čísel na adrese: www.uhk.cz/uhk/zpravodaj.

Uzávěrka příštího čísla je 3. prosince 2007 ve 12.00 hod. Příspěvky zasílejte elektronickou poštou členům redakční rady.

Redakční rada: Mgr. Ondřej Tikovský, Ph.D., (šéfredaktor), doc. PhDr. Iva Jedličková, CSc., RNDr. Petra Poullová, Ph.D., Mgr. et Mgr. Pavlína Springerová, PhDr. Jana Ondráková, Ph.D., Ing. Petr Exner, doc. PhDr. Vladimír Koblížek, Ph.D., Mgr. Jiří Štěpán, Mgr. Václav Víška, Ph.D.

Redakční rada si vyhrazuje právo na krácení příspěvků. Fotografie: archiv Zpravodaje UHK.